

Projektas „Sveikatos netolygumų nustatymo ir mažinimo gebėjimų stiprinimo modelio sukūrimas“



NORVEGIJOS PARAMA LIETUVAI:

partnerystė vertybėms
kurti ir išsaugoti

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (toliau – LSMU), kartu su partneriais Higienos institutu (toliau – HI), Klaipėdos universitetu (toliau – KU) ir Vilniaus universitetu (toliau – VU), įgyvendina 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ finansuojamą projektą „Sveikatos netolygumų nustatymo ir mažinimo gebėjimų stiprinimo modelio sukūrimas“ Nr. NOR-LT11-SAM-01-TF-02-001.



Projekto trukmė – nuo 2014 06 16 iki 2016 04 30

Bendra projekto vertė – 613.160,85 Eur

Projekto esmė. Šiuolaikiniame pasaulyje sveikatos supratimas remiasi ne vien ligų nebuvimu, bet ir daug platesne socialine koncepcija, pagal kurią sveikata suprantama kaip socialinis procesas ir pripažįstama vienu svarbiausiu gyvenimo kokybės elementu. Sveikata yra svarbi asmenų ir visuomenės gerovei, o sveiki gyventojai yra būtina kiekvienos valstybės ekonomikos produktyvumo bei gerovės sąlyga. Šiuo metu sveikata yra vienas pagrindinių rodiklių, atspindinčių socialinius-ekonominius visuomenės pokyčius. Pasaulinės tendencijos yra tokios, jog gyventojų socialinė-ekonominė padėtis, o taip pat ir sveikata gerėja, tačiau skirtingų visuomenės grupių gerėjimo tempai yra nevienodi, todėl susidaro ženklūs sveikatos netolygumai. Šie socialiniai skirtumai yra viena opiausių problemų tiek Europos šalyse, tiek pasaulyje, kuriame formuojasi ryški socialinė atskirtis, o sveikatos priežiūros paslaugos regionuose skiriasi savo kokybe ir prieinamumu. Projektas skiriamas Lietuvos sveikatos netolygumų problemoms spręsti, ugdant administracinius sveikatos netolygumų nustatymo, vertinimo ir mažinimo gebėjimus nacionaliniu ir regioniniu (savivaldybių) lygmeniu darbuotojams, kurie dalyvauja politikos formavime ir įgyvendinime įvairiuose sektoriuose (sveikatos ir susijusiuose), ir visuomenės sveikatos biurų darbuotojams. Itin didelis dėmesys skiriamas šiam tarpsektoriniam bendradarbiavimui skatinti, siekiant užtikrinti kompleksinę socialinių-ekonominių netolygumų, ir tuo pačiu – sveikatos netolygumų mažinimą. Siekiant šio tikslo itin svarbus bendradarbiavimas su Norvegija, kurios patirtis identifikuojant ir mažinant sveikatos netolygumus bei įgyvendinant Norvegijos nacionalinėje strategijoje, skirtoje sveikatos netolygumų mažinimui, nustatytus principus Pasaulio sveikatos organizacijos yra pripažintas kaip siektinas pavyzdys kitoms Europos valstybėms. Projekto metu, pasitelkus šią gerąją užsienio patirtį, LSMU, VU, KU ir HI siekia numatyto tikslo – sukurti sveikatos netolygumų nustatymo ir mažinimo gebėjimų stiprinimo modelį, kuris bus parengtas įvertinus tarptautinę ir nacionalinę patirtį sveikatos netolygumų nustatymo, vertinimo ir mažinimo srityje, atlikus teisinių

dokumentų (nacionalinio ir regioninio lygmens) analizę, įvertinus žmogiškąjį potencialą ir jo kompetencijas bei parengus su tuo susijusias rekomendacijas ir mokymo programas nacionalinio ir regioninio lygmens darbuotojams. Projekto įgyvendinimo metu sukurtu sveikatos netolygumų nustatymo, vertinimo ir mažinimo gebėjimų stiprinimo modeliu nuolat naudosis nurodytos tikslinės grupės, taip gerinant visuomenės sveikatą ir mažinant sveikatos netolygumus Lietuvoje.

Projekto tikslas – sukurti sveikatos netolygumų nustatymo ir mažinimo gebėjimų stiprinimo modelį, kuris bus parengtas įvertinus tarptautinę ir nacionalinę patirtį sveikatos netolygumų nustatymo, vertinimo ir mažinimo srityje, atlikus teisinių dokumentų (nacionalinio ir regioninio lygmens) analizę, įvertinus žmogiškąjį potencialą ir jo kompetencijas bei parengus su tuo susijusias rekomendacijas ir mokymo programas nacionalinio ir regioninio lygmens darbuotojams.

Projekto veiklos ir poveiklės bei jų pažanga:

1.1.1. Metodinių rekomendacijų, skirtų sveikatos netolygumų nustatymui, vertinimui ir mažinimui, parengimas (vykdymo laikotarpis 2014-06 – 2016-04):

1.1.1.1 Tarptautinės ir nacionalinės sveikatos netolygumų nustatymo ir mažinimo patirties analizė:

- Terminas: 2014.07 – 2014.11;
- Atsakinga institucija – LSMU;
- Atsakingas asmuo – dr. Kastytis Šmigelskas;
- Būsena – atlikta;
- Parengta poveiklės ataskaita ir išsiųsta programos operatoriui LR Sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – LR SAM). Poveiklės ataskaitos santrauka:

Remiantis rodiklių sąrašu, kuris sudarytas atsižvelgus į Lietuvos sveikatos politikos tikslus ir Europos šalių sveikatos netolygumų stebėsenos pavyzdžius, atlikta esamos sveikatos netolygumų situacijos analizė Lietuvoje ir Europoje. Rengiant analizę apžvelgta į statistinius rodiklius (demografinius, socialinius, ekonominius, mirtingumo, sergamumo, gyvenamosios, sveikatos priežiūros prieinamumo, aplinkos), iliustruojančius sveikatos netolygumų ir juos sąlygojančių veiksnių pasiskirstymą tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse. Rezultatai rodo, kad iš Europos šalių didžiausi sveikatos netolygumai nustatomi Baltijos šalyse, tarp jų – ir Lietuvoje. Taip pat buvo atlikta tarptautinė ir sisteminė apžvalga vertinant nacionalinę patirtį atliekant sveikatos netolygumų stebėseną ir mažinimą. Sistemines analizes būdu buvo išanalizuotos mokslinių tyrimų ir tarptautinių organizacijų publikacijos bei metodologinės gairės sveikatos netolygumų stebėsenai ir mažinimui. Taip pat buvo apžvelgtos magistro tezės ir daktaro disertacijos, susijusios su sveikatos netolygumais Lietuvoje.

1.1.1.2 Strateginių dokumentų, reglamentuojančių sveikatos santykių teisumą įvairiuose politikos sektoriuose analizė:

- Terminas: 2014.07 – 2014.11;
- Atsakinga institucija – LSMU;
- Atsakingas asmuo – prof. Skirmantė Sauliūnė;
- Būsena – atlikta;
- Parengta poveiklės ataskaita ir išsiųsta LR SAM. Poveiklės ataskaitos santrauka:

Atliekant tarptautinę sistemines sveikatos netolygumų stebėsenos Visuomenės sveikatos praktikos patirties Europos šalyse apžvalgą buvo parengta visuomenės sveikatos stebėseną reglamentuojančių teisės aktų ir visuomenės sveikatos stebėseną vykdančių institucijų veiklos Lietuvoje ir kitose Europos šalyse apžvalga. Ši apžvalga supažindina su pagrindiniais šiuo metu visuomenės sveikatos stebėseną vykdančiais subjektais ir jų renkamais duomenimis Lietuvoje ir Europoje. Veiklos ataskaitų, publikacijų, institucijų funkcijų aprašų ir kitų dokumentų, susijusių su sveikatos netolygumais stebėsenai ir jos atlikimu, paieška atlikta Lietuvos, Latvijos, Estijos, Norvegijos,

Suomijos ir Slovėnijos valstybinių institucijų, atsakingų už sveikatos priežiūrą ir sveikatos stebėseną, leidiniuose bei interneto svetainėse. Vertinant sveikatos santykių teisumą įvairiuose politikos sektoriuose reglamentuojančiuose dokumentuose buvo atlikta įvairių Lietuvos politikos sektorių strateginių ir norminių aktų turinio analizė. Analizės metu vertinta, kokios priemonės, skirtos sveikatos netolygumams mažinti, įtrauktos tiek į savivaldybių, tiek į valstybinio lygmens teisinius ir strateginius dokumentus. Taip pat bendradarbiaujant su ekspertais projekto metu atlikta įvairių Lietuvos politikos sektorių strateginių ir norminių aktų, kurie reglamentuoja sveikatos santykių teisumą, SSSG analizė. Šios analizės metu buvo siekiama nustatyti strateginių dokumentų ir teisės aktų (valstybės ir savivaldybių lygiu), reglamentuojančių sveikatos santykių teisumą įvairiuose politikos sektoriuose, silpnybes, stiprybes, galimybes ir grėsmes bei parengti įvairiems politikos (ūkio) sektoriams skirtus pasiūlymus, kaip tobulinti teisinę bazę sveikatos santykių teisumo srityje.

1.1.1.3 Administracinių gebėjimų sveikatos netolygumams nustatyti ir mažinti nacionaliniame ir savivaldybės lygmenyje įvertinimas:

- Terminas: 2014.12 – 2015.03;
- Atsakinga institucija – LSMU;
- Atsakingas asmuo – dr. Jurgita Vladičkienė;
- Būsena – atlikta (papildomai atlikta savivaldybių gydytojų apklausa);
- Parengta poveiklės ataskaita ir išsiųsta LR SAM, parengtas ir pridotas straipsnis, parengtos trys tezės EPH 2015 m. konferencijai. Poveiklės ataskaitos santrauka:

Poveiklės metu atlikti kokybiniai ir kiekybiniai tyrimai. Kokybinio tyrimo duomenys buvo renkami taikant grupių diskusijų (focus group) metodą, tyrimo dalyviams (informantams) pateikiant atviro tipo diskusinius klausimus. Tyrime dalyvavo 8 heterogeninės diskusijų grupės: 6 savivaldybių lygmens grupės (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Utenos raj., Vikaviškio raj. ir Klaipėdos raj.) ir 2 valstybinio lygmens grupės. Savivaldybių lygmens grupių dydis svyravo nuo 7 iki 14 asmenų, vidutinis grupės skaičius – 10 asmenų. Viso grupių diskusijose dalyvavo 58 asmenys, atstovaujantys įvairaus pobūdžio sektorius ir organizacijas. Nacionalinio lygmens focus group diskusijos buvo vykdomos dviejuose grupėse: a) sveikatos sistemoje dirbančių specialistų grupė ir b) specialistų grupė, nepriklausančių sveikatos sistemai. Pirmoje diskusijoje dalyvavo 13 sveikatos sektoriaus, antroje – 11 kitų sektorių atstovų. Visos grupių diskusijos buvo vedamos vadovaujantis interviu protokolu. Grupių diskusijas moderavo tyrėjai, atstovaujantys Vilniaus, Lietuvos sveikatos mokslų ir Klaipėdos universitetus bei Higienos institutą. Duomenų analizei buvo taikomas kokybinės turinio analizės indukcinis metodas, interpretacijos ir išvalgos buvo aptariamoms ir diskutuojamos bendradarbiaujant visiems tyrėjams. Dalyvauti kiekybiniame tyrime buvo pakviesti savivaldybių gydytojai, sveikatos skyrių darbuotojai, visuomenės sveikatos biurų (VSB) administratoriai ir visuomenės sveikatos stebėsenos, visuomenės sveikatos stiprinimo, vaikų ir jaunimo sveikatos skyrių specialistai. Kvietimai dalyvauti tyrime kiekvienam respondentui buvo išsiųsti elektroniniu paštu. Juose buvo paaiškintas tyrimo tikslas ir nurodytas interneto puslapis, kuriame patalpinta elektroniniu būdu pildoma anketa. Nesulaukus reikiamo atsako, kvietimai buvo siunčiami pakartotinai. Savivaldybių darbuotojams kvietimai išsiųsti du kartus, VSB darbuotojams – tris kartus. Kadangi respondentų atsakymai buvo anoniminiai, pakartoti kvietimai buvo siunčiami visiems respondentams, įspėjant respondentus į juos nebekreipti dėmesio, jei anketą jau yra užpildę. Apklauso procedūra truko 30 dienų (2015 m. kovo mėn.). Iš viso gauta 150 užpildytų anketų (bendras atsako dažnis 47,2 proc.). Pagal respondentų pareigybes atsakymų skaičius buvo toks: savivaldybių darbuotojų (gydytojų ir sveikatos skyrių darbuotojų) 34 anketos (atsako dažnis 25,4 proc.), VSB darbuotojų 116 anketų (atsako dažnis 63,1 proc.). Nacionalinio lygmens kiekybiniame tyrime buvo apklausti 236 respondentai, dirbantys įvairiose valstybinio lygmens institucijose (iš jų 131 sveikatos sektoriaus ir 105 kitų sektorių atstovai).

Publikuoti rezultatai:

- *Vladickiene J, Kalediene R, Zaborskis A, Smigelskas K, Stankunas M. Attitudes of public health professionals' towards monitoring health inequalities in Lithuania. Eur J Public*

Health 2015, 25(suppl 3): ckv176.146. Nuoroda: http://eurpub.oxfordjournals.org/content/25/suppl_3/ckv176.146

- *Berzanskyte A, Jakubauskiene M, Butkeviciene R, Stepukonis F, Butikis M, Kalediene R. Health policy strategy in local level: experience from the country with high health inequalities. Eur J Public Health* 2015, 25(suppl 3): ckv176.019. Nuoroda: http://eurpub.oxfordjournals.org/content/25/suppl_3/ckv176.019
- *Petrynyte G, Aguonyte V, Valinteliene R, Jociute A, Vladickiene J, Stankunas M, Jankauskas R, Kalediene R. The capacities of the health and non-health sectors in identifying and reducing health inequalities. Eur J Public Health* 2015, 25(suppl 3): ckv176.150. Nuoroda: http://eurpub.oxfordjournals.org/content/25/suppl_3/ckv176.150
- *Jociute A, Aguonyte V, Valinteliene R, Petronyte G, Vladickiene J, Stankunas M, Jankauskas R, Kalediene R. Challenges in tracking health inequalities from perspective of stakeholders in national level. Eur J Public Health* 2015, 25(suppl 3): ckv175.062. Nuoroda: http://eurpub.oxfordjournals.org/content/25/suppl_3/ckv175.062

1.1.1.4 Sveikatos netolygumų stebėsenai reikalingų rodiklių, kaupiamų įvairių sektorių turimose informacinėse sistemose surinkimo ir panaudojimo galimybių studija, parengiant išvadas:

- Terminas: 2015.01 – 2015.05;
- Atsakinga institucija – HI;
- Atsakingas asmuo – Eimantė Zolubienė;
- Būsena – atlikta;
- Parengta poveiklės ataskaita ir rekomendacijų „beta“ versija bei išsiųsta LR SAM, o taip pat rodiklių „beta“ sąrašas aptartas konferencijoje 2015 m. balandžio 8 d., Vilniuje.

1.1.1.5 Metodinių rekomendacijų dėl sveikatos netolygumų stebėsenos atlikimo, rezultatų interpretavimo ir taikymo parengimas, išleidimas ir sklaida:

- Terminas: 2015.06 – 2015.10;
- Atsakinga institucija – HI;
- Atsakingas asmuo – Eimantė Zolubienė;
- Būsena – vykdoma (atliktas pilotinis tyrimas atrinktose savivaldybėse; pilotinio tyrimo rezultatai aptarti konferencijoje 2015.08.27, baigiama rengti sveikatos netolygumų atvaizdavimo platformą);
- LR SAM yra informuota apie šios poveiklės eigą.

1.1.1.6 Sveikatos netolygumų vertinimo ir mažinimo rekomendacijų parengimas, išleidimas ir sklaida:

- Terminas: 2015.05 – 2015.10;
- Atsakinga institucija – LSMU;
- Atsakingas asmuo – prof. Aurelijus Veryga;
- Būsena – vykdoma;
- LR SAM yra informuota apie šios poveiklės eigą.

1.1.2. Administracinių gebėjimų stiprinimas (vykdomo laikotarpis 2015 05 – 2016 04):

- 1.1.2.1. Mokymo programų, skirtų valstybės ir savivaldybių valdžios sektoriaus (sveikatos ir kt. sektorių) subjektams, įskaitant specialistus, parengimas;
- 1.1.2.2. Valstybės ir savivaldybių valdžios sektoriaus (sveikatos ir kt. sektorių) subjektų, įskaitant specialistus, administracinių gebėjimų stiprinimas;
- 1.1.2.3. Valstybės ir savivaldybių valdžios sektoriaus (sveikatos ir kt. sektorių) subjektų administracinių gebėjimų stiprinimas.

Projekto renginiai ir rezultatai:

2015 m. sausio 29 d. Vilniuje (Karolinos viešbutyje) buvo surengta konferencija, kurioje buvo pristatyti 1.1.1.1 ir 1.1.1.2 poveiklių rezultatai, aptartos rekomendacijos, skirtos teisinės bazės tobulinimui, siekiant sveikatos santykių teismo įvairiuose sektoriuose. Konferencijoje dalyvavo 92 dalyviai atstovaujantys projekto vykdytojus (Lietuvos sveikatos mokslų universitetą, Higienos institutą, Vilniaus ir Klaipėdos universitetus), Sveikatos apsaugos ministeriją, savivaldybių sveikatos skyrius, visuomenės sveikatos biurus ir kitas institucijas.

2015 m. balandžio 8 d. Vilniuje buvo surengta projekto diskusija „Sveikatos netolygumų stebėseną“, kurios metu buvo aptartos egzistuojančios sveikatos stebėsenos praktikos atskiruose visuomenės sveikatos biuruose bei pristatytos projekto vykdymo metu parengto stebėsenai reikalingų sveikatos rodiklių sąrašas, jų atvaizdavimo galimybės, vaikų ir suaugusių gyvensenos stebėsenos metodinės rekomendacijos. Šioje diskusijoje dalyvavo Higienos instituto, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Sveikatos apsaugos ministerijos bei atskirų savivaldybių visuomenės sveikatos biurų atstovai.

2015 m. balandžio 28-30 d. projektą įgyvendinančių institucijų – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Higienos instituto atstovai lankėsi Norvegijoje, kur buvo siekiama susipažinti su Norvegijos gerąja praktika sveikatos netolygumų stebėjimo ir mažinimo srityje. Vizito metu buvo lankytasi Lilehameryje, kur vyko „Sunne kommuner“ susitikimas. Šis susitikimas buvo naudingas tuo, kad leido susipažinti, kaip bendruomenės įsijungia į įvairias sveikatinimo veiklas, kaip tie procesai yra organizuojami, kokia patirtis gali būti pritaikoma sprendžiant sveikatos netolygumų problemą Lietuvoje regioniniame lygmenyje. Osle įvyko susitikimas su Norvegijos visuomenės sveikatos instituto atstovais. Susitikime dalyvavo Bjørn Gunnar Iversen, Jon Ivar Elstad, Heidi Lyshol, Bjørn Heine Strand, Marte Kvernland ir Andrej M Grjibovski. Susitikimo metu daugiausiai buvo domimasi Norvegijos patirtimi organizuojant ir vykdant sveikatos bei sveikatos netolygumų stebėseną. Šis vizitas leido užmegzti glaudesnius ryšius su kolegomis iš Norvegijos bei susipažinti su gerąja praktika sveikatos netolygumų stebėsenos ir mažinimo srityje. Kelionė buvo finansuojama iš 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ dvišalio fondo veiklos.

2015 m. birželio 10 d. žurnale „Valstybė“ yra atspausdintas projekto vadovo prof. Mindaugo Stankūno straipsnis „Norvegija investuoja į sveikatos netolygumų mažinimą: ko galėtų pasimokyti Lietuva?“ (galima rasti adresu: <https://www.facebook.com/Sveikatosvadybosklubas/posts/1601349273480438>)

2015 m. birželio 15-17 d. Bredoje (Nyderlandai) vyko Europos sveikatos vadybos asociacijos metinė konferencija, kurioje dalyvavo ir projekto atstovai iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto. Taip pat konferencijai buvo parengtas ir pristatytas standinis pranešimas „Capacity building for bringing more evidence based decisions for monitoring and reducing health inequalities in Lithuania“, kurio pagalba konferencijos dalyviai buvo supažindinti su sveikatos netolygumų problema Lietuvoje, vykdomu projektu ir laukiamais rezultatais.

2015 m. rugpjūčio 27 d. Vilniuje buvo surengta vieša diskusija, kuri buvo skirta aptarti metodines rekomendacijas skirtas netolygumų stebėsenai bei vaikų ir suaugusiųjų gyvensenos tyrimams. Taip pat buvo pristatyti parengtų metodikų testavimo pilotiniuose visuomenės sveikatos biurų pasiūlytose savivaldybėse (Molėtų r. sav., Visagino sav., Rietavo sav., Alytaus m. sav.) rezultatai.

2015 m. spalio 15-17 dienomis Milane (Italija) vyko Europos visuomenės sveikatos konferencija, kuri yra didžiausias tokio pobūdžio renginys senajame žemyne bei sulaukia vis daugiau dalyvių iš tolimų planetos kampelių, pvz.: Australijos ar Naujosios Zelandijos. Šioje konferencijoje dalyvavo ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bei Higienos instituto atstovai, kurie aktyviai dalyvauja įgyvendinant sveikatos netolygumų projektą. Konferencijos metu buvo pristatyti keturi pranešimai, kurie buvo parengti iš projekto metu vykdyto tyrimo, kurio metu buvo apklausti savivaldybių

visuomenės sveikatos biurų atstovai, nacionalinio lygmens sveikatos politikos (pvz.: Sveikatos apsaugos ministerijos) atstovai nacionalinio bei kitų sektorių atstovai, kurių veikla yra susijusi su sveikatos netolygumais. Tam kad būtų geriau pažinta esama situacija ir galimybės ją gerinti, buvo naudojami kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo metodai. Parengtų ir pristatytų pranešimų sąrašas:

- *Vladickiene J, Kalediene R, Zaborskis A, Smigelskas K, Stankunas M. Attitudes of public health professionals' towards monitoring health inequalities in Lithuania. Eur J Public Health 2015, 25(suppl 3): ckv176.146.*
- *Berzanskyte A, Jakubauskiene M, Butkeviciene R, Stepukonis F, Butikis M, Kalediene R. Health policy strategy in local level: experience from the country with high health inequalities. Eur J Public Health 2015, 25(suppl 3): ckv176.019.*
- *Petrynyte G, Aguonyte V, Valinteliene R, Jociute A, Vladickiene J, Stankunas M, Jankauskas R, Kalediene R. The capacities of the health and non-health sectors in identifying and reducing health inequalities. Eur J Public Health 2015, 25(suppl 3): ckv176.150.*
- *Jociute A, Aguonyte V, Valinteliene R, Petronyte G, Vladickiene J, Stankunas M, Jankauskas R, Kalediene R. Challenges in tracking health inequalities from perspective of stakeholders in national level. Eur J Public Health 2015, 25(suppl 3): ckv175.062*

Daugiau informacijos:

HI interneto svetainėje: <http://www.hi.lt/sveikatos-netolygumu-nustatymo-ir-mazinimo-gebejimu-stiprinimo-modelio-sukurimas.html>,
<http://www.hi.lt/uploads/pdf/visuomenes%20sveikata/2015.2%2869%29/Vs%202015%202%2869%29%20PRAK%20Sveikatos%20netolygumai.pdf>.

KU interneto svetainėje: <http://www.ku.lt/svmf/struktura/katedros/visuomenes-sveikatos-katedra/projektai/>.

VU interneto svetainė: http://www.mf.vu.lt/lt/content/tarptautiniai_ryšiai/tarptautiniai-projektai.

LR Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje: <http://old.sam.lt/go.php/lit/Sveikatos-netolygumu-nustatymo-ir-mazinimo-gebejimu-stiprinimo-modelio-sukurimas>.

Projekto administravimo grupės kontaktiniai duomenys:

- *Mindaugas Stankūnas* – LSMU profesorius, projekto vadovas. El. paštas mindaugas.stankunas@ismuni.lt, tel. Nr. 8-37-327325.
- *Eglė Rimavičienė* – LSMU projektų koordinatore, projekto administratore. El. paštas egle.sabalianskaite@ismuni.lt, tel. Nr. 8-37-409746.
- *Rolanda Valintėlienė* – HI Visuomenės sveikatos technologijų centro vadovė, projekto vadovė Higienos institute. El. paštas rolanda.valinteliene@hi.lt, tel. Nr. 8-5-261 8390.
- *Aušra Beržanskytė* – VU lektorė, projekto koordinatore Vilniaus universitete. El. paštas ausra.berzanskyte@mf.vu.lt, tel. Nr. 8-5-2398735.
- *Arnoldas Jurgutis* – KU Visuomenės sveikatos katedros vedėjas ir profesorius, projekto koordinorius Klaipėdos universitete. El. paštas jurgutis@klaipeda.aiva.lt, tel. Nr. 8-46-398561.